

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr.°125/10
Luxemburg, 22 decembrie 2010

Hotărârea în cauza C-208/09
Ilonka Sayn-Wittgenstein/Landeshauptmann von Wien

Un stat membru poate refuza recunoașterea numelui unui cetățean care conține un titlu de noblețe, astfel cum a fost obținut într-un alt stat membru, pentru considerații obiective legate de ordinea publică

Uniunea Europeană asigură respectarea principiului egalității cetățenilor, pe care Legea privind abolirea clasei nobiliare îl pune în aplicare

Doamna Ilonka Sayn-Wittgenstein, cetățean austriac ce locuiește în Germania, a obținut, în urma adopției sale, în anul 1991, de către domnul Lothar Fürst von Sayn-Wittgenstein, cetățean german, ca nume la naștere, numele de familie al acestuia din urmă, împreună cu titlu său de noblețe, în forma „Fürstin von Sayn-Wittgenstein” („Prințesa de Sayn-Wittgenstein”). În Germania, ea a obținut, folosind numele respectiv, permisul de conducere și a înființat o societate. Cât privește autoritățile austriece, acestea au procedat la înregistrarea noului nume în registrul de stare civilă austriac. De asemenea, acestea au reînnoit și au eliberat un pașaport, precum și certificate de cetățenie pe numele Ilonka Fürstin von Sayn Wittgenstein.

Totuși, Verfassungsgerichtshof (Curtea Constituțională din Austria) s-a pronunțat în anul 2003 într-o cauză similară în sensul că Legea privind abolirea clasei nobiliare din 1919 – având rang de normă constituțională și aplicând principiul egalității – împiedica un cetățean austriac să dobândească un nume cuprinzând un titlu de noblețe pe calea adopției de către un cetățean german care poartă în mod legal acest titlu de noblețe ca element constitutiv al numelui său. În urma acestei hotărâri, considerând că actul de naștere eliberat doamnei Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein în urma adopției era incorect, ofițerul de stare civilă din Viena a rectificat în consecință înscrierea numelui în registrul de stare civilă, în sensul ca acesta să devină „Sayn-Wittgenstein”.

În fața Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă Supremă din Austria), doamna Sayn Wittgenstein a susținut că nerecunoașterea efectelor adopției asupra numelui său constituie un obstacol în calea liberei sale circulații – întrucât acest fapt o obligă să poarte nume diferite în două state membre –, precum și o atingere adusă dreptului său la respectarea vieții de familie – din cauza modificării numelui pe care l-a purtat neîntrerupt timp de 15 ani.

În acest context, instanța austriacă solicită Curții de Justiție să stabilească dacă principiul de liberă circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii permite autorităților austriece să refuze recunoașterea în toate elementele sale a unui nume de familie al unui cetățean austriac, astfel cum a fost stabilit în Germania, stat în care locuiește respectivul cetățean, din cauza faptului că numele respectiv conține un titlu de noblețe care nu este admis în temeiul dreptului constituțional austriac.

Curtea amintește mai întâi că, deși normele care reglementează numele de familie și titlurile de noblețe intră în competența statelor membre, acestea trebuie, totuși, să respecte dreptul Uniunii. Astfel, numele unei persoane este un element constitutiv al identității sale și al vieții sale private, a cărei protecției este consacrată atât de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, cât și de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Curtea a declarat deja¹ că de fiecare dată când numele utilizat de o persoană într-o situație concretă nu corespunde cu cel care figurează în documentul său de identitate ori când numele care figurează în două documente prezentate împreună nu este același pot apărea îndoieli cu privire la identitatea acestei persoane, precum și la autenticitatea documentelor prezentate sau la veridicitatea datelor. Simplul risc concret de a fi nevoit să elimine îndoielile privind identitatea sa constituie un obstacol în calea liberei circulații.

Totuși, acest obstacol poate fi justificat dacă se întemeiază pe considerații obiective și este proporțional cu obiectivul legitim urmărit de dreptul național.

În această privință, Curtea amintește că Uniunea respectă identitatea națională a statelor membre, forma de guvernământ republicană făcând parte de asemenea din această identitate. Curtea admite așadar că, în contextul istoriei constituționale a Austriei, Legea privind abolirea clasei nobiliare poate fi considerată o justificare de ordine publică și, în consecință, poate fi evaluată comparativ cu dreptul de liberă circulație a persoanelor recunoscut de dreptul Uniunii.

Prin urmare, noțiunea de ordine publică ca justificare a unei derogări de la o libertate fundamentală trebuie interpretată în mod strict și nu poate fi stabilită unilateral de fiecare stat membru fără exercitarea unui control din partea instituțiilor Uniunii. Nu este mai puțin adevărat că circumstanțele specifice care ar putea justifica recurgerea la noțiunea de ordine publică pot varia de la un stat membru la altul și de la o perioadă la alta. Autoritățile naționale dispun de o marjă de apreciere în limitele impuse de tratat.

În ceea ce privește Austria, reiese că **Legea privind abolirea clasei nobiliare constituie o aplicare a principiului mai general al egalității în drepturi a tuturor cetățenilor Austriei, principiu pe care ordinea juridică a Uniunii urmărește să îl asigure ca principiu general al dreptului.**

Măsurile care restrâng o libertate fundamentală nu pot fi justificate prin motive legate de ordinea publică decât dacă sunt necesare pentru protecția intereselor pe care urmăresc să le garanteze și dacă acestea din urmă nu pot fi atinse prin măsuri mai puțin restrictive.

Potrivit Curții, nu este disproporționat ca un stat membru să urmărească realizarea obiectivului de garantare a principiului egalității prin interzicerea oricărei dobândiri, posesii sau folosiri de către cetățenii săi a unor titluri de noblețe sau a unor elemente nobiliare care pot face să se creadă că persoana care poartă numele respectiv deține o astfel de demnitate.

În consecință, Curtea răspunde că refuzul autorităților unui stat membru de a recunoaște, cu toate elementele sale, numele unuia dintre cetățenii săi, astfel cum a fost stabilit într-un al doilea stat membru cu ocazia adopției sale la vârsta adultă de către un cetățean al acestui din urmă stat, în cazul în care numele respectiv conține un titlu de noblețe care nu este admis în primul stat membru în temeiul dreptului său constituțional, nu constituie o atingere nejustificată adusă libertății de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720